

POKOJ A DOBRO

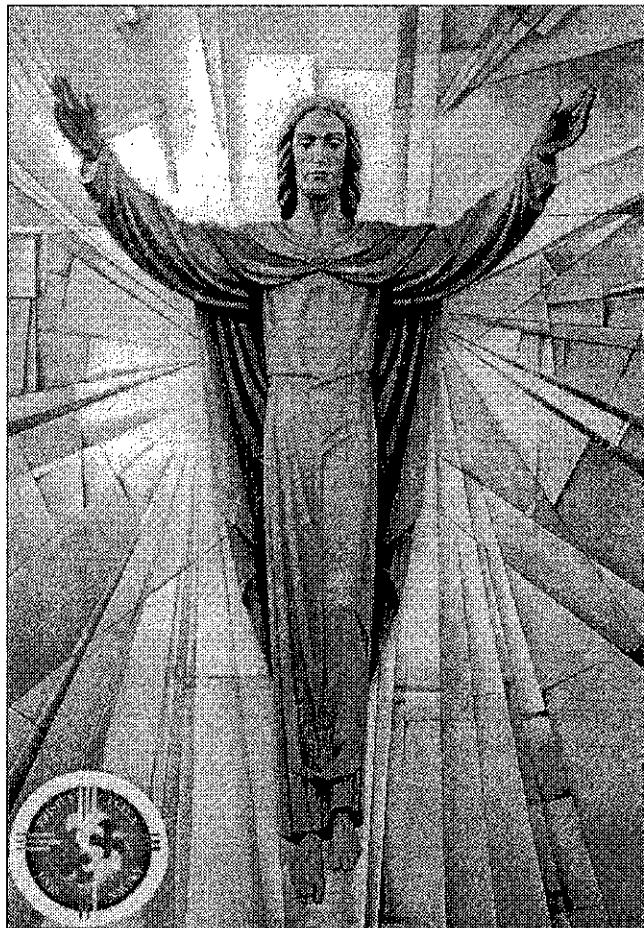

Katolícky občasník farnosti Markušovce, filiállok Teplička a Lieskovany

Ročník 2

Číslo 2

Ápril 2000

„Pokoj vám! Ja som to; nebojte sa!“ (Lk 24,36)

Milí čitatelia farského občasníka Pokoj a dobro

Bližia sa veľkonočné sviatky, ktoré aj významom, aj liturgickými sláveniami patria na prvé miesto v cirkevnom roku. Pán Ježiš po zmŕtvychvstani pozdravil svojich apoštолов: „Pokoj vám! Ja som to; nebojte sa!“ (Lk 24,36). Aj Váš časopis nesie vo svojom názve zvest pokaja. Najprv musí byť pokoj v našom srdci, len potom ho môžeme rozdávať aj našim spoločníkom. Ten opravdivý pokoj vychádza z čistého srdca.

Preto Vás aj ja pozdravujem z príležitosti týchto sviatkov a z príležitosti prvého výročia vášho farského časopisu. Nech prináša veľkonočnú radosť a pokoj do Vašich sŕdc, do Vašich rodín a do celého farského spoločenstva.

Váš pokoj nech ostáva v sŕdcach všetkých ľudí, s ktorými sa stretnete!

Váš otec biskup

+František Tondra
+František Tondra

Skončilo sa štyridsaťdňové obdobie pôstu a rozmýšľania nad sebou. Práve teraz si uvedomujeme, že sa uskutočnil Boží plán, v ktorom sa Ježiš, Boží Syn, obetoval a zomrel za nás na kríži pre naše hriechy. V tomto Božom pláne bolo aj to, že Kristus vstal z mŕtvych. Boh takto dokázal svoju nezníčiteľnosť a silu nad zlom. Ježiš nám dokázal svoju lásku. Vďaka nemu sme dostali nádej, že sa stretneme s nebeským Otcom. Vďaka Ježišovi môžeme navštevoať spovedelnice a tam sa vyznať zo všetkého, čo nás trápi a čo ľutujeme. Potom nám Ježiš dáva

DOSTALI SME NÁDEJ...

veľkodušne svoje telo. Jedno však nechal na nás - každý sám sa musí rozhodnúť, či ho prijme do svojho srdca alebo nie. Preto využime túto príležitosť, ktorú nám ponúka. Prijmieme Božiu lásku a Bohu dajme svoju. Je dôležité, aby sme si nádej, ktorú nám Ježiš dáva, neuvedomovali iba na Veľkú noc, ale každý deň. Ved' každé ráno je novým začiatkom. Ak nám teda Ježiš odpustil, snažme sa aj my odpustiť svojim blížnym, lebo je to jedna z podmienok, ako nestratíť nádej na stretnutie s Otcom. Odstráňme teda zo seba zlo a naplňme seba i svoje rodiny láskou a pokojom. Tak Ježišovi ukážeme, že má miesto v našich srdciach a že sa usilujeme dosiahnuť nebeské kráľovstvo.

V jednej veľkonočnej piesni sa spieva: „Aleluja, z hrobu Pána skvie sa viery víťazstvo, ktoré Kristus zmŕtvychvstáním vydobyl pre kresťanstvo. To je základ viery v Krista, oslávenia doista...“ Teda tešme sa z toho, že máme vieru. Buďme za to vďační našim rodičom a dávajme im to patrične najavo. Ved' kresťanstvo nie je vec samozrejmá. Nie je to len určitá inštitúcia či tradícia. Je to návod na to, ako byť s Bohom a dosiahnuť večný život. Prajam všetkým, aby im Pán dal silu premáhať ľudské nedostatky a pády a aby si každý uvedomoval čaro Veľkej noci. Veľká noc je totiž najväčším kresťanským sviatkom.

Monika Hamráčková

■ BABINEC	str. 2
■ KAPLNKY A KRÍZE	str. 3
■ POKOJ VÁM	str. 9
■ PRVÉ NARODENINY	str. 8
■ LISTÁREŇ	str. 10

DRZOSŤ BOLÍ...

Drzosť bolí - bolí tých, voči ktorým je namierená, ale zraňuje aj tých, ktorí sú jej pôvodcami. Zlo sa vracia ako bumerang...

Bolo by však veľmi odvážne hned a kategoricky odsúdiť tých, ktorí pôsobia drzo. Drzosť vo svojej podstate ani nie je hrdinstvom, ale skôr určitou slabosťou alebo obrannou reakciou naprieklad u dospevajúcej mládeže. Každopádne je ale opakom čnosti. Nemáme však právo len tak odísť človeka. Nádherne to vyjadril Sv. Augustín: "Nenávidí hriech, ale miluj hriesciu!" Nevieme totiž, dôsledkom čoho je drzosť v živote toho - ktorého človeka. Nevieme, čo všetko prežil, aké sklamania, nepochopenia, možno nespravodlivosti či duševné zranenia. Niekoľko môžeme mať väčšie alebo menšie poznanie životnej situácie našich blížnych, ale nezabúdajme na slová Písma: „Hlbočina je človek a jeho srdce priepast.“ (Ž 64,6) Dokonca ani seba samých nepoznáme po-

riadne. Nezabúdajme tiež na to, v ktorom štádiu vývoja, zretia sa človek práve nachádza. Inak je potrebné pozerať sa na drzosť detí, inak na drzosť prejavujúcu sa u mládeže a inak na drzosť dospelých či starších ľudí.

Preto radšej nesúdme, ale skôr sa snažme pochopiť a pomôcť.

Róbert Gurčík

Túžba Boha a potreba človeka

Na prvý pohľad by sa nám to mohlo zdáť prísmelé: poznať túžby Božie. Ale či tento celý svet nestvoril Boh pre človeka, ako korunu tvorstva? Teda dovolím si iba na krátko oživiť jeden uhol pohľadu na milujúceho Boha. Mocný a láskavý Boh, ktorý stvoril moria, oceány a vesmír, túži po spoločenstve s Tebou, so mnou. Nevnuju sa, ale dovolí, aby sme Ho hľadali. On sám je skrytý, ale zanecháva nám svoje stopy v každom okamihu a na každom mieste, či už

v krásnej prírode, v človeku, alebo v udalostiach. Toto všetko je pre človeka ponuka a reklama Božia. Avšak, ako sa dostať do bližšieho spoločenstva s Bohom, to my veriaci dobре vieme a poznáme. Okrem sviatostí sú to rôzne tzv. kanály, ktoré nás spájajú s Bohom ako napr. modlitba a či štúdium Sv. Písma. Sami vidíme, že máme na dosah ruky rôznu duchovnú potravu. Isteže si vyberieme len to najlepšie, čo nám pomôže, aby sme v drobných denných uda-

lostiach mohli objavovať veľkosť a dobrotu Božiu voči nám. A tu mi nedá nespomenúť si na typickú črtu Židov v Starom zákone. Dokázali totiž ako z otvorenej knihy vyčítať prítomnosť či záujem Boha o človeka takmer z každej udalosti dňa. A úplne nakoniec, žiada sa mi vyslovíť, že každý človek **potrebuje** Boha tak, ako zem potrebuje vlahu, vzduch a slnko. Len či si túto krásnu potrebu dokážeme denne pripomínať, keď dnešný svet je taký hlučný?

Mgr. Marcela Dudová

BABINEC

V niektorých časťach Slovenska sa takto nazýva vstupná časť kostola. Keď niekoľko vstupoval do kostola, musel najprv prejsť cez "babinec" a až potom cez dvere vstúpiť do kostola. "Babinec" je teda niečo ako predstien kostola. Samotný názov je odvodený od slova baby čiže ženy. Totiž predstien kostola využívali matky s malými deťmi, kde sa deťi mohli aj hrať (a pri tom nerušiť ostatných na svätej omši) a zároveň mohli byť matky účastné na svätej omši. V súčasnej dobe sloven-

ský "babinec" mení svoje osadenstvo. Matky s malými deťmi sú tam stále menej a menej, ale zato tam rastie počet iných nedospelých a nezrelých polokresťanov. Nehazívam ich tak preto, že ešte nemajú svoje roky, ale preto, že oni sami este nevedia, či sú alebo nie sú kresťanmi. Ak by totiž boli kresťanmi, sú by dnu do kostola na svätej omši a ak by neboli kresťanmi, ostali by doma. Ale oni naozaj nevedia, kto a čo sú, lebo nejdú ani do kostola, ani doma neostanú. A tak človek nevie, ako ich nazvať. Nezabúdajem sa ich nazvať kresťanmi, lebo do kostola nejdú a kresťanské hodnoty sú im

vzdialenosť, ale na druhej strane sa ich nezabúdajem nazvať ani inac, lebo predsa len prišli, hoci zastali na polcestie. Čiže pre istotu ich nazývam polokresťania. Hoci by som ich mohol nazvať aj "babincoví kresťania" (kedže stoja v babinci a niektorí dokonca aj pred kostolom na kostolnom dvore). Slovo "baba" má aj analogický význam a ak ním nazvete chlapa, každý vie, čo to znamená: že je to bojko, strachopud, zbabštený človek. Myslím si, že je to aj výstisne. Tito polokresťania, ktorí stoja v babinci a pred kostolom, sú naozaj takito. Nemajú odvahu byť riadne na svätej omši ako

sa na kresťanov pári, ale nemajú odvahu zostať ani doma. Je niečo iné, ak je človeku zle a nevolno a potrebuje byť na čerstvom vzduchu. Vtedy je to postuľať zdravia. Teda v takom prípade nejde o polokresťana, aby som zas všetkých nehádzal do jedného vreca. No v ostatných prípadoch...? Avšak posúdje nakoniec sami. A tým polokresťanom treba odkázať, aby začali hľadať sami seba a aby sa konečne našli a zistili, kto vlastne sú, aby sme im mohli dať im primerane a čestné oslovenie a aby nás nedržali v rozpákoch.

-jd-

Okienko pre birmovancov

Poznáme bezhraničnú veľkosť Bozej lásky. Vieme, kolko milosti a dobrodení nám denne preukazuje. Ako samozrejnosť prijíname aj skutočnú obetavú lásku rodičov, kňazov, učiteľov, priateľov a mnohých iných ľudí.

Oplácam lásku láskou?

Boh je lásk. Milujme Ho nadovšetko. Jeho lásku nech žiarí z každého z nás na každom mieste. Rozdávajme usmev, povzbudivé slovo, pomocnú ruku, chápavé srdce. Snažme sa o stále krajsk nový deň.

Iba takto vydame o Nom svetu skutočné svedectvo
Mgr. Bernadeta Malináková

KAPLNKY A KRÍŽE V MARKUŠOVSKÉJ FARNOSTI

Kaplnky a kríže sú neoddeliteľnou súčasťou kresťanskej umenieckej architektúry a zároveň vyjadrením náboženského povedomia. Význam a dôvod budovania týchto kresťanských monumentov je veľmi rozmanitý.

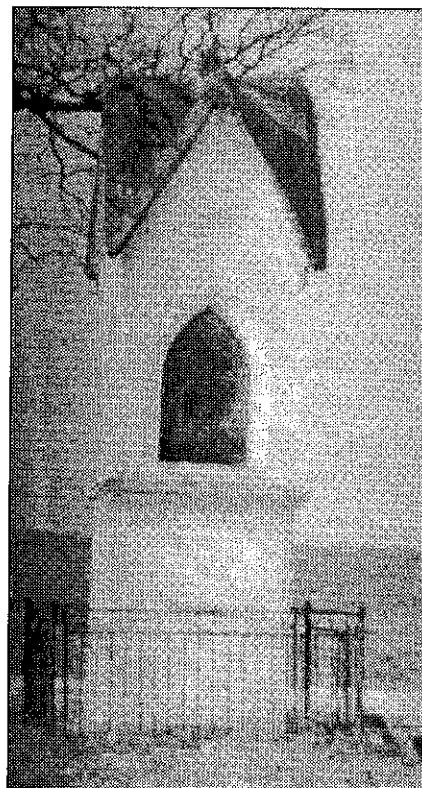
Kaplnka

Názov *kaplnka* vznikol vo Francúzsku. Pochádza z latinského slova *cappa*, čo znamená plášť. Pôvodne sa týmto slovom označovala tá časť francúzskeho kráľovského paláca, kde uchovávali mníšske rúcho (plášť) sv. Martina z Tours. Toto rúcho si uctievali v modlitebni a jedine ona sa nazývala *capella* čiže kaplnka. Postupne sa tento názov rozšíril na označenie menších súkromných i verejných bohoslužobných miestností, v ktorých sa neuchovávala Eucharistia. Kaplnky môžu byť postavené samostatne alebo sú spojené s kostolom, s kláštorom, nejakým ústavom alebo aj so sú-

romným domom. Verejná kaplnka slúži všetkým veriacim. Poloverejná kaplnka je zriadená pre nejaké spoločenstvo alebo skupinu veriacich a nie každý má do nej prístup (napr. kaplnka v kňazskom seminári). Súkromná kaplnka slúži potrebám nejakej rodiny alebo iným súkromným osobám. Niektoré súkromné kaplnky slúžia ako náhrobok nejakého vznešeného rodu alebo cirkevného hodnostára, preto môžu niesť názov pohrebné kaplnky alebo rodové kaplnky. Verejná a poloverejná kaplnka zriaďuje zriaďovacou listinou diecézny biskup.

Aj príčina vzniku kaplniek bola rozličná. Vznikali v období, keď bohoslužobné miesta mali veriaci vo veľkej úcte. Posvätné miesta boli pre nich drahé a vzácné. Preto veriaci často prejavovali svoju vieru tým, že stavali takéto menšie chrámy. Mnohé kaplnky boli vybudované z vďačnosti voči Pánu Bohu za nejaké jeho dobrodenie (keď sa napríklad nejakému mešťanovi narodil syn alebo sa mu darilo v remesle a obchode a pocíťoval to ako Božie dobrodenie). Iné kaplnky boli postavené ako pomníky úprimnej lútosti a pokánia napríklad na mieste nejakej tragédie. Každopádne kaplnky sú skutočnými hlásateľmi nábožného a veriaceho ducha kresťanského ľudu, ktorý žil v minulých dobách. Veľmi rozšírená bola aj úcta k svätým. Preto mnohé kaplnky nesú v názve meno nejakého sväteho.

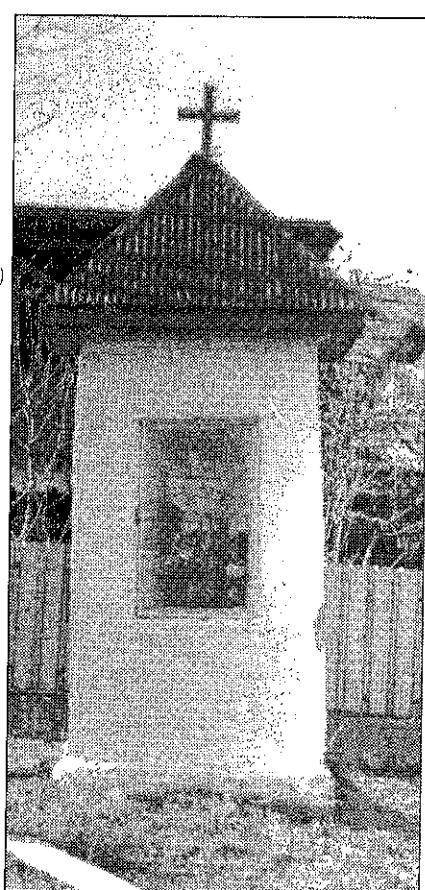
V markušovskej farnosti máme tiež kaplnky. Dve sú súčasťou markušovského kostola sv. Michala archanjela. Kaplnku sv. Kozmu a Damiána v severnej časti kostola dal postaviť Štefan Mariássy pri priležitosti slávnostného prevzatia správy rodinného majetku v roku 1486. Táto kaplnka sa nazýva aj lieskovianskou, pretože Štefan Mariássy sa zriekol daní, ktoré mu odvádzali gazdovia z Lieskovian a predelil ich ako príjmy pre živobytie kňaza, duchovného správcu tejto kaplnky. Keď sa v roku 1500 konal jubilejný rok, zámožný Štefan Mari-

V Lieskovanoch (zástavka pri hlavnej ceste)

assy dal postaviť pri markušovskom kostole z južnej strany druhú kaplnku, ktorá bola zasvätená úcte sv. Anny (jeho matka sa volala Anna a bola veľmi nábožná). Kaplnku sv. Jána Nepomuckého na brehu rieky Hornád v Markušovciach dal postaviť v roku 1752 František Xaver Mariássy za farára Petra Kordovaňa (udržuje ju rodina Pačnárová). Na kostolnom dvore sa nachádza ďalšia kaplnka, ktorá, ako sa zdá, bola rodinnou pohrebnou kaplnkou rodiny Mariássy.

Božie muky

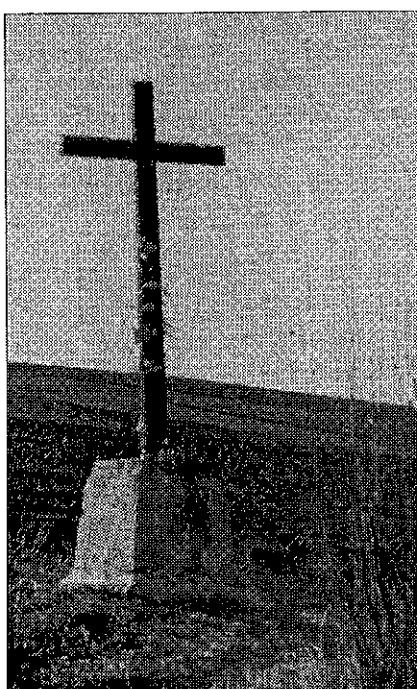
V Tepličke (lokálita Na obrazu)

Stavali sa aj menšie kaplnky v prírode, na poli, ale aj medzi rodinnými domami. Tieto kaplnky pri pomírali veriacim, že v každej chvíli života - práca, zábava, bežný život - patria Kristovi a že všetko, čo robia, slúži na oslavu Boha. Ľudia v minulosti naozaj značnú časť svojho života trávili vonku, lebo sa živili prácou na poli a tam vlastne strávili väčšiu časť dňa. Preto aj v poli stavali malé kaplnky, ktoré slúžili na ich duchovné povznesenie pri práci. Tieto menšie kaplnky sa nazývajú *božie muky*. Zdá sa, že existuje ešte jeden dôvod vzniku božích muk.

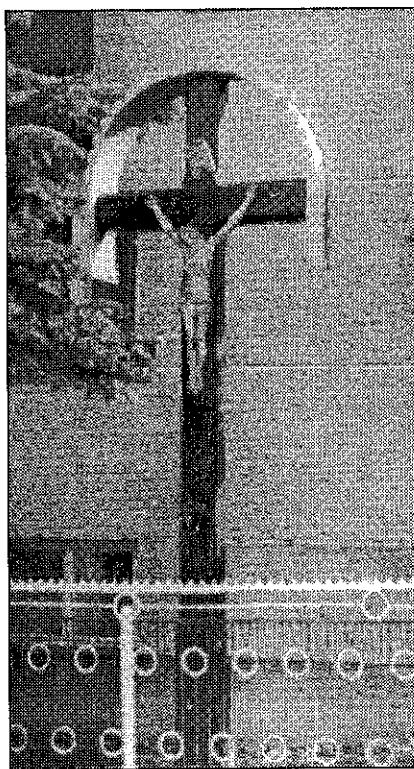
V minulosti dopravu zabezpečovali konské povozy. Malé kaplnky pri cestách stáli obvykle na križovatke ciest a boli to teda určité smerovky. Zároveň to bolo miestom krátkeho odpočinku a krátkej modlitby k Pánu Bohu. V Markušovciach máme tri božie muky. Jedna sa nachádza na súčasnej Poľnej ulici (založila ju rodina Kukurová a dnes ju udržuje rodina Pramuková), druhá sa nachádza pod kostolom hneď naproti fare (založil ju v roku 1948 Michal Mikolaj a dnes ju udržuje rodina Zeleňáková) a tretia sa nachádza mimo dediny v lokalite Korytno (založila ju rodina Krišpinská a dnes ju udržuje rodina Baldovská). Filiálka Teplička má jednu božiu muku v dedine, v lokalite nazývanej *Na obraze*, o ktorú sa stará pani Mária Kračková. Lieskovany majú dve božie muky. Jedna sa nachádza pri autobusovej zástavke pri hlavnej ceste pri odbočke do Lieskovian a je zasvätená úcte sv. Anny (stará sa o ňu rod. Bušárová) a božia muka Zvestovania Pána je v lokalite nazvanej *Za ulicu*.

Kríže

Z dôvodu náročnosti a nedostatku finančných prostriedkov stavbu kaplniek a božích muk niekedy nahradzali kríže. Vznikali z tých istých

Lokalita Ku čarnemu krížu v Tepličke

Kríž v Lieskovanoch

dôvodov ako kaplnky. Nachádzajú sa na poliach, na križovatkách ciest, na návršiach, ba i pri rodinných domoch. V markušovskej farnosti a filiálkach existuje niekoľko krížov. V Olšu je kamenný kríž (dala ho postaviť rodina Rusňáková a dnes ho udržuje rodina Plavčková), *Na príkopci* je ďalší kríž, na ulici sv. Jána Nepomuckého pred domom pani Kravecovej, drevený kríž na ulici Hornádskej udržuje rodina Franková a Vanečková. O železný kríž *Na pucískách* sa stará rodina Baldovská, o drevený kríž na Odorínskej ceste sa stará rodina Gadušová a o drevený kríž *Na harbe* (nad Markušovcami smerom na Spišskú Novú Ves) sa stará rodina Plavčková. V Tepličke tiež máme niekoľko krížov. Jeden kríž sa nachádza v lokalite *Štehýň*. Ďalší sa nachádza v lokalite *Rovné*, o ktorý sa stará pani Koňaková. O kríž za cintoriom smerom na Spišskú Novú Ves sa stará Milan Gbúr, o kríž *Na babinej* smerom na Bint sa starajú Murdžákovci a o kríž v lokalite *Ku čarnému krížu* sa stará František Dutko. V Lieskovanoch sú tiež viaceré kríže: kríž pri rodine Krotkých č. d. 10, kríž pri rodinnom dome rodiny Klučárovej, kríž v lokalite *Na šibenici* smerom k SNV, a kríž v lieskovanskom chotári smerom k Odorí-

nu.

Verím, že všetky miesta, kde sú umiestnené kaplnky, božie muky alebo kríže, naďalej ostanú vo veľkej úcte, lebo reprezentujú nielen zbožnosť našich otcov, ale sú aj svedkami živej viery veriacich našej farnosti Markušovce a filiálok Teplička a Lieskovany.

Za spoluprácu pri príprave tohto článku d'akujem Mons. Michalovi Klučárovi, pánu farárovi Dudovi, pánu Štefanovi Šterbákovovi z Markušovca, pánu Jánovi Mročákovovi z Lieskovian a pánu Emílovi Šmelkovi z Tepličky za všetky cenné informácie. Prosím všetkých čitateľov, ak by našli nejaké nepresnosti, nech ich napíšu našej redakcii, aby sme ich mohli prípadne korigovať.

Použitá literatúra: W. Koch, *Malý lexikon architektúry*, Bratislava 1971; *Encyklopédia Slovenska*, Bratislava 1979; M. Višňovský, *Malý teologický lexikón*, Trnava 1989; F. Spirago, *Viera kresťansko-katolicka*, Trnava 1907; F.B. Vaňák, *Kazateľny*, Pelhřimov 1904; A. Radlinský, *Nábožné výlevy*, Trnava 1923.

Fotografie: Archív redakcie

Cyril Hamrák

KNAZ V CIRKVI

Cirkev nemôže existovať bez knazov. Spoločenstvo nemôže byť cirkevným spoločenstvom v presnom slova zmysle, ak v ňom knaza nie je, alebo ak mu nepredsedá knaz. To osobitne platí o farskom spoločenstve. Tradičia ho nazýva farárom alebo pastierom duši, lebo je služobníkom cirkev, ktorý prijal knazskú vysviacku preto, aby mal na starost spásu nesmrteľných duší. Možno poukázať na úlohy, ktoré sú v jeho práci na liehavé? Iste, hoc zoznam určite nebude úplný, jeho úlohou je evanjelizovať kultúru, čiže spôsob života ľudí na školach, v meste i na vidieku, má dbať o pastoraci mládeže, má sa staráť o chorých, aby im nechybala duchovná opatarenia, má byť teologom, aby poslužil aj intelligentom, má byť spovedníkom, duchovným vodcom, mužom víery... Ale nenahraditeľnou úlohou každého knaza dnes a iste aj v budúcnosti je, aby bol pastierom cirkevného spoločenstva. Skratka, jeho najdôležitejším poslaniem je, a stále aj bude, starat sa o spasenie nesmrteľných duší.

(Z knihy G. Gilsona: *Les piétres. La vie au quotidien*, París 1990)

ROZHOVORY S FARNÍKMI

Dnes sme v našej pravidelnej rubrike oslovili tých, na ktorých sa v posledných mesiacoch upriamuje pozornosť našich kňazov, ale aj celej farskej rodiny. Sú to naši birmovanci. So žiadosťou, aby sa s nami podeliili o svoj názor, sme sa obrátili na piatich z nich.

1. Aká je podľa teba terajšia príprava na prijatie sviatosti birmovania?
2. Ako vnímas duchovný život v našej farnosti?
3. Ktorého svätého si si zvolil(a) za patróna?

Lenka Pavlíková, Teplička

1. Birmovka je sviatost', pri ktorej sa človek stáva dospělým kresťanom a viac sa zjednocuje s Kristom a Cirkvou. Preto je pre každého nevyhnutné poriadne sa na prijatie tejto sviatosti pripraviť a myslím, že práve to sleduje náš duchovný otec dosť náročnou prípravou. Náročné sú prednášky, najmä pre mladších birmovancov a samozrejme pre tých, ktorí to neberú vážne. Sú však veľmi dôležité, pretože dospělý kresťan by mal vedieť o Bohu a cirkvi to základné. Myslím si, že sama od seba by som katechizmus neštudovala, preto som rada, že sa viac o Bohu môžem dozvedieť práve takýmto spôsobom. Pohľad na stretnutia s vedúcimi sku-

„Veľmi sa mi páči, že sa nám naši kňazi venujú. Snažia sa nám viac priblížiť Ježiša, či už formou duchovných cvičení, alebo zábavnejšou formou.“

pín je znova individuálny. Pre niektorých je to strata času, ale ja sa na každé stretnutie veľmi teším. My birmovanci by sme si mali viac väžiť prácu kňazov a vedúcich skupín, ktorí dokážu s láskou obetovať svoj čas a úsilie pre nás. Dôležité je, aby sme sa pred prijatím sviatosti birmovania naučili viac posluchať a milovať Boha celým srdcom. Veľmi sa teším na birmovku a prosím Ježiša, aby som tento boží dar prijala s úprimnou radosťou, láska a vďačnosťou.

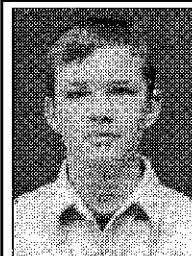
2. Som rada, že sa v našej farnosti konajú rôzne aktivity na prehĺbenie duchovného života veriacich, či už mladších, alebo starších. Napríklad pre dospelých je to náboženské vzdelávanie, pre deti detské sväte omše, koledovanie, výlety. Začali sa pre nás organizovať zábavy a plesy, na ktorých sa môže zabaviť mládež z celej farnosti. Veľmi sa teším, že sa môžeme lepšie spozať na výletech a zažiť tiež veľa pekných zážitkov. Najviac sa mi páčia výlety na Oravu, ktoré sa začali organizovať od príchodu pána kaplana Kasana.

Som tiež rada, že vychádza časopis **POKOJ A DOBRO**, kde nájdeme duchovné články, ale dozvieme sa niečo aj o farnosti. Bolo by veľmi dobre, keby sa v týchto, ale aj iných aktivitách pokračovalo aj ďalej.

3. Každého oslovuje život nejakého svätého. Myslím si, že svojho patróna si nemáme vyberať podľa mena, ale podľa jeho skutkov a vzťahu k Bohu. Ja som si za svoju patrónku zvolila sv. Terezku Ježiškovu. Vo svojom živote dokázala niesť svoje kríže s láskou a ochotou, túžila po sviatosti a mala pokorné srdce. V živote človeka prichádzajú nielen chvíle radosti a šťastia, ale aj ťažkosti. Všetky ťažké chvíle, ktoré ma v živote stretánu, by som sa chcela naučiť trpeziivo znášať.

Dalibor Gonda, Teplička

1. Príprava na dôležitú a dlho očakávanú udalosť v živote musí byť určite náročná, aby bola kvalitná a splnila svoj účel. Takouto udalosťou pre kresťana je

„Chcem priať Ducha Svätého, ktorý potešuje v trápeniach, posilňuje v slabostiach, zotiera hriechy a posväcuje, vyučuje v pochybnostiach, dodáva vtrvalosť v boji za spásu našej duše.“

birmovka, na ktorú sa treba zodpovedne pripraviť. Rozdelenie do skupín a stretnutia s vedúcimi skupín dávajú možnosť lepšie sa priblížiť k nám birmovancom, naučil som sa tak viac poznáť silu modlitby a rozumieť slovám Písma svätého. Bodový systém je určitou motívaciou, či už ísť do kostola na sv. omšu, na prednášku, alebo na stretnutie. Ja sa však zúčastňujem týchto aktivít nie kvôli bodom, ale kvôli obohateniu duchovného života. Myslím si, že aj po birmovke by sa mohli z času na čas organizovať takéto stretnutia.

2. Z ostatných mládežníckych aktivít by som mohol spomenúť ešte miništvo, duchovné cvičenia pre miništrantov, ktoré boli organizované po minulé roky. Počas navštěvovania Cirkevnej Základnej školy sv. Cyrila a Metoda som sa každoročne a pravidelne zúčastňoval duchovných cvičení so spolužiakmi, čo ma veľmi duchovne obohatilo, pomohlo mi upevniť moju vieru, a tak rozvíjať a utužovať to, čo som dostal vo výchove od rodičov. Preto by bolo dobre, aby sa takéto mládežnícke aktivity robili aj v našej farnosti.

3. Zo života každého svätého si môžeme zobrať nejaký príklad. Ja som si za svojho patróna vybral sv. Patrika, biskupa a učiteľa Írska. Na jeho živote ma zaujalo to, že ked' bol vo veku ako ja teraz, bol odvlečený z bezstarostného života do otroctva. Dovtedy žil s rodičmi, ktorí mali majetok a dobré spoločenské postavenie. Odrazu sa stal otrokom – pastierom oviec, to mu však pomohlo obrátiť sa k Bohu, začal sa modliť a ľutovať svoje hriechy za neuspriadaný život. Je mi príkladom v horlivosti, priateľskom vystupovaní, ktorým si získaval ľudí a v tom, ako s Božou milosťou vyplnil svoj život plodným apoštolátom.

Adriana Lenkavská, Lieskovany

1. Stretnutia po skupinách nás viac stmelujú a učia pracovať so Svätým písmom, no zároveň nás nútia zastaviť sa a porozmýšľať, čo všetko sme prežili za

„Podľa mňa, naša príprava na prijatie sviatosti birmovania je oveľa hlbšia a precíznejšia ako príprava iných mladých ľudí na túto sviatosť.“

celý týždeň. To nám pomôže zabudnúť na starosti všedného dňa a venovať sa vzťahu s Pánom Bohom. Ja osobne sa od začiatku tejto prípravy viac obracam na Pána v rôznych situáciach, či už je to vtedy, keď mám problémy, ale aj vtedy, keď som šťastná. Takéto stretnutia po skupinách by sa mohli konať aj po skončení birmovky, pretože sú dôležité pre vývoj našej osobnosti.

2. Duchovný život v našej farnosti je pestrý a zaujímavý. Ľudia sa zapájajú do rozličných aktivít, pomáhajú pri skrášľovaní kostola, robia zbierky pre chudobných, čo je veľmi úctyhodné. Pre duchovný rozvoj by som privítala, keby v obci bola zriadená miestnosť pre mladých ľudí, napríklad pre spevokol, ktorý by tam mohol nacvičovať piesne, ktoré sa potom spievajú cez sv. omšu. Najviac sa mi páčia naše výlety do prírody, pri ktorých sa stretávame aj s ľuďmi z inej farnosti.

3. Mojou patrónkou je svätá Anastázia. Z jej života si môžem zobrať príklady, ktoré ma napĺňajú duševnou obrodou.

Vladimír Macej, Markušovce

1. Terajšia príprava na birmovku je z môjho pohľadu dosť náročná v prednáškach a skúškach. Osobne by som privítal, keby nám pán farár poskytol otázky a zároveň aj odpovede, z ktorých by sme sa učili aj na záverečné skúšky. Bodový systém mi celkom vyhovuje.

„Stretnutia birmovancov po domoch pod vedením vedúcich skupín bol celkom dobrý nápad. Stretnutia a prednášky by mohli pokračovať aj po birmovke.“

2. Duchovný život v našej farnosti si dosť všímam. Po príchode p. farára Dr. J. Dudu sa duchovný život farnosti pomerne zmenil. S pomocou p. kaplána L. Šipoša, ktorý sa rád venuje deťom, mládeži a spolupracuje aj s eRkom, sa rozšírili aj mládežnícke aktivity. Aj ja sa svojou časťou snažím obohatiť duchovný život farnosti. Som miništrantom, spievam v mládežníckom spevokole a som čle-

nom eRka. Veľmi sa mi páčia akcie, ktoré prebehli v poslednom čase. Najviac však výlety a mládežnícke zábavy, pri ktorých sa môžeme lepšie spoznať a zblížiť s mládežou z celej farnosti.

3. Za svojho patróna som si vybral sv. Norberta. Na jeho živote ma upútalo najviac to, ako sa dokázal oddane zasvätiť Bohu, naplneno ho milovať a hľať jeho slovo ako misionár. Založil aj niekoľko kláštorov. Dúfam, že na jeho príhovor získam veľa Božích milostí pre svoj život.

Eva Cvengrošová, Markušovce

1. Birmovanie je sviatosť, prostredníctvom ktorej prijíname Ducha Svätého. Duchovná dospelosť súvisí nie len so samotnou sviatostou, ale aj s dôkladnou prípravou a skúškami, ktorými musíme pred prijatím sviatosti birmovania prejsť. Myslím si, že terajšia príprava na sviatlosť birmovania je v našej farnosti náročnejšia než bývala po iné roky. Týka sa to najmä bodového systému, ktorý má u nás premiéru. Mne osobne sa najviac páčia stretnutia s vedúcimi skupín, prostredníctvom ktorých sa nielen duchovne vzdelávame, ale sa aj vzá-

„Pevne verím, že vdľaka tejto dôkladnej príprave na prijatie sviatosti birmovania si určite návyky osvojíme a budeme v nich pokračovať aj v našom ďalšom osobnom živote.“

jomne lepšie spoznávame a formujeme svoje charaktery.

2. Nie každá farnosť sa môže pýsiť veľkým počtom farníkov. Našťastie my patríme k tým farnostiam, ktoré sa o svoj rozvoj plne starajú, za čo patrí vdľaka nielen našim duchovným otcom, ale aj tým, ktorí svoju pomocou prispievajú k pokladu nášho kresťanského života. Myslím si, že naša farnosť je stále živá a neumiera. Ale našou úlohou a hlavne úlohou nás mladých, generácie počítačov a diskoték, je rozvíjanie akýchkoľvek nových možností a foriem duchovného života tak, aby prilákali každého bez rozdielu. A teda bud'me tou generáciou, ktorá vie okúsiť čaro mladosti, lásky a krásy vôkol seba, ale i slastí duchovných vecí.

3. Neodmysliteľnou súčasťou birmovky je aj zvolenie si svätého za svojho patróna. Ja som si vybrala za patrónku sv. Máriu Magdalénu. Patrila medzi ženy, ktoré sprevádzali Krista, slúžili mu, stáli pod jeho Krížom a boli prvými svedkami jeho vzkriesenia. Táto svätica spočiatku neviedla taký kajúcný, obetavý a pokojný život. Bola to veľká hriešnica, ktorej život sa po stretnutí s Ježišom celkom zmenil. Biblisti to spájajú so skutočnosťou, keď Mária ponížujúco umývala Ježišovi nohy svojimi slzami a utierala ich svojimi vlasmi. A On tejto kajúcnici mnohé hriechy odpustil. A práve to odpuštenie, tá druhá nádej, ktorú dal Ježiš Márii, ma ovplyvnili, aby sa Mária Magdaléna stala patrónkou môjho života.

Za rozhovory ďakuje Peter Hamrák

RODINA JE ZÁKLADNÝM PILIEROM JEHO ŽIVOTA

V októbri 1999 navštívili našu faru Ján Figel' (porov. Pokoj a dobro č. 1/4 z roku 1999), Markušovce urobili na neho dobrý dojem a odvtedy sa cítiť byť nášm priateľom. V rámci jubilejného roka 2000 nám posielal pozdrav, v ktorom nám zaznamenal Božie pozehnanie. V januári tohto roka oslavil svoje životné jubileum (40 rokov). Pri tejto príležitosti mu náša redakcia prebieha zdravie a aj Božie pozehnanie a venuje mu tento spomienkový medailón na stranach našho časopisu.

tenzívne študoval angličtinu, ktorú dnes veľmi dobre ovláda.

Šťastne ženatý

Má milujúcu manželku Máriu, tri krásne dcéry a jedného syna. Najmladšia Evička je ešte malinká. Adoptovali si ju, aby jej dali rodinu a domov a majú ju rovnako radi ako ostatné deti. Ján Figel' sám tvrdí toto: "Základným pilierom môjho života je rodina a poslanie otca a manžela. Toto považujem za kľúčové aj pre moje verejné pôsobenie, pretože je pre mňa zdrojom sily a počkoja. Rodina je aj základom pre spoločnosť a ja chcem, aby naše deti mali inú perspektívnu, než to bolo predtým." Na otázku redaktora Rádia Lumen (v relácii 19.12.1999), či by kvôli poslaniu otca a manžela vedel opustiť aj politickú dráhu, dal jasnú a správnu odpoved: "Svoje poslanie ako otca a manžela chápem ako vec priamej osobnej zodpovednosti, kde nie som nahraditeľný. Čo sa týka politickej zodpovednosti, cítim, že tam sme všetci nahraditeľní."

Muž viery

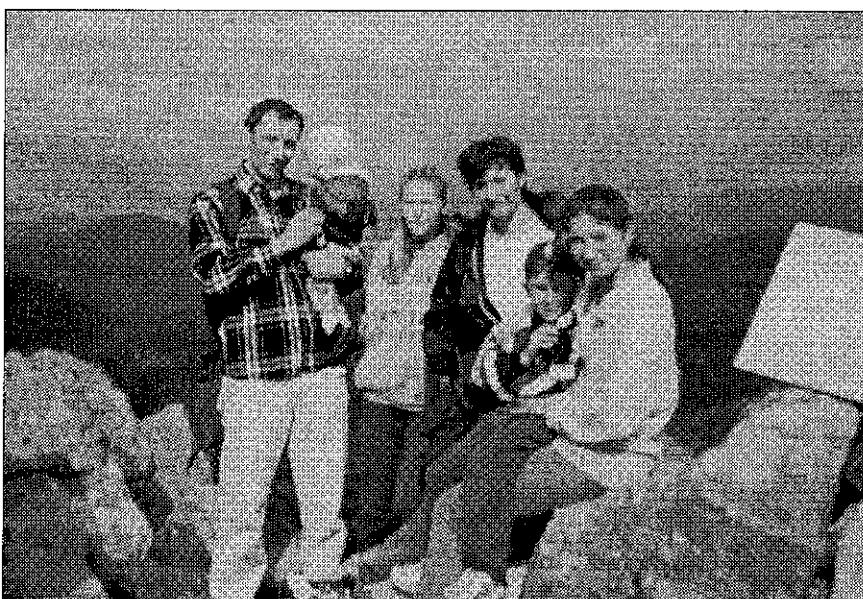
Ján Figel' je zároveň hlboko veriacim človekom. Má trvalé bydlisko v Čaklove, hoci sa teraz pre pracovné záležitosti zdržiava veľmi často s rodinou v Bratislave. Ked' pán farár organizoval v Čaklove brigádu na opravu kostola, osobne sa jej zúčastnil aj spolu s ďalšími členmi rodiny, aby v ničom nezaostal za ostatnými veriacimi cirkevnej obce Čaklov. Napriek tomu, že sám má toľko iných povinností... On sám však o svojej viere len veľmi málo hovorí. Preto nechajme o ňom prehovoriť otca biskupa Rudolfa Baláža, z ktorého slov vyberáme: "Teší ma, že je to človek veľkej viery v Boha. Je to človek skutočnej viery, ktorý o viere nehovorí, ale ju žije. Tešíme sa, že je to katolík, ktorý rozumie životu, rozumie viere, rozumie vlastnej rodine a snaží sa rozumieť aj sám sebe v konfrontácii s tou najvyššou autoritou, ktorou je sám Boh. Nech mu v tom Pán pomáha."

S manželkou Máriou

Pôvod a štúdiá

Vyrastal v malej dedine Čaklov na Zemplíne. Jeho otec bol súkromne hospodáriacim rolníkom a veľmi ľažko prežíval zmeny, ktoré prišli nástupom komunizmu a osobitne zakladanie Jednotného rolnického družstva. Boli to rušné roky, počas ktorých v roku 1953 záhadne zmizol Ján Figel', brat jeho otca. Podnes rodina nevie kde, ako a za akých okolností skončil jeho život. Potom sa jeho otec stal družstevníkom. Doma ich bolo päť deťí, Ján je z nich najmladší. Ked' skončil základné a stredoškolské štúdiá, bol potrebné sa rozohnúť ako ďalej. Túžil študovať, ale pre minulosť rodiny v súvislosti so zakladaním družstva a pre náboženské presvedčenie nebolo možné sa dostať na vysokú školu humanitného zamärania. Preto si zvolil techniku. Stal sa inžinierom elektrotechnikom a istý čas pracoval ako výskumný a vývojový pracovník elektrických pohonov. Pritom in-

Celá rodina - Chopok 1999

Životné hodnoty

Pán farár Duda sa o týchto hodnotách vyslovil nasledovne: "Veľmi si vážim pána Figela pre jeho povahové, náboženské a rodinné hodnoty, ktoré vlastní. Je to človek vyrovnanej, pokornej a skromnej povahy. Veľkosť človeka možno spoznať predovšetkým v bezprostrednosti a skromnosti. Mám pocit, že sme si pri našom stretnutí dobre porozumeli aj napriek rozdielnym úlohám, ktoré v živote máme a plníme. Nakoniec sme rovesníci, obaja sa tohto roka dožívame štyridsiatky. Osobitne chcem vyzdvihnuť jeho postoj k manželstvu a rodinným hodnotám. Sú to hodnoty, ktoré nám kresťanom nesmú byť nikdy ľahostajné. Verím, že tieto hodnoty, ale i hodnoty ľudskosti, mravnosti a viery v Boha budú v rebríčku jeho životných hodnôt stáť vždy na tom najvyššom stupienku."

Spracovala: Monika Hodnická

PRVÉ NARODENINY

Casopis *Pokoj a dobro* má tento rok v marci prvé narodeniny. V roku 1999 výšlo 5 čísel, a tohto roku je to už druhé číslo. Prí tejto príležitosti sme oslovili zakladateľa a casopisu pána farára Dr. Jána Dudu a položili mu niekoľko otázok.

Čo vás inšpirovalo k založeniu časopisu *Pokoj a dobro*?

Nech už to znie akokoľvek, ale k založeniu časopisu ma inšpirovalo moje poslanie hlásať evanjelium. Je to poslanie, služba, ktorú som na seba prijal kňazskou vysviackou. Mne zvereňení farníci, ale aj iní naši čitatelia, si môžu toto ohlasovanie prečítať aj na stránkach tohto časopisu. Viem, že sa v časopise nevysvetluje len Božie slovo, ale som presvedčený, že vždy, keď sa píše a hlásia mrvnosť, dobro, láska, porozumenie, ohlasuje sa evanjelium. Som rád, že spolu so mnou toto evanjelium ohlasujú mladí ľudia, ktorí sa angažujú v tejto práci ako redaktori. A tak to má byť!

Prečo tento názov časopisu: *Pokoj a dobro*?

Pokoj a dobro (lat. *pax et bonum*) je pozdrav Františkánov (vždy, keď som zazvonil v kláštore sestier Klarisiek vo Forlí v Taliansku, ozvalo sa zvučné: *pace bene, čiže pokoj a dobro*). Ale priznám sa, že keď som hľadal názov pre náš časopis, inšpirovala ma skôr myšlienka pokoja a dobra a nie tento pozdrav (až neskôr mi došlo, že je to aj pozdrav Františkánov). Je mojím úprimným želaním, aby náš časopis šíril medzi ľuďmi pokoj a dobro. Aby sme mali dostatok božieho daru pokoja navonok v me-

dziludských vzťahoch i vo svojom vnútri, v našej duší. Taktiež, aby bolo medzi nami menej zla a viac dobra.

Aké ste mali kritériá na výber redaktorov?

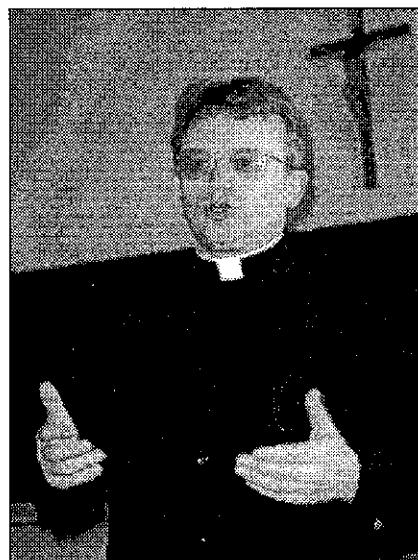
Iste, redaktorov časopisu som vyberal ja a musel som to robiť podľa určitých kritérií. V prvom rade som sa snažil, aby som tam mal obsadenie zo všetkých troch dedín, preto som si stanovil, že dvaja budú z Markušovca, dvaja z Tepličky a jeden z Lieskovian. Ďalšie dve kritériá boli nasledovné: aby redaktori boli spôsobilí písť na náboženské a etické témy a aby mali úprimný a dobrý vzťah ku Katolíckej cirkvi (dá sa to rozpoznať v ich vzťahu ku kostolu a k eucharistii). Možno by si niekto myslie, že písat články je ľahké. Myslím si, že to ľahké nie je. Napísal dobrý článok, hoci aj len krátky, je veľmi náročná práca. Monike Hodnickej som od počiatku zveril vedenie redakcie a myslím si, že som urobil dobre. Má povahové vlastnosti, ktoré z nej robia dobrú manažérku a naviac sa vie zapáliť za dobrú vec, k čomu dokáže strhnúť aj ostatných. Už teraz (po šiestich vydaných číslach časopisu) môžem povedať, že jej nechávam stále väčšiu slobodu v riadení redakcie a verím, že jej raz úplne prenehám riadenie publicistického "rezortu" v rámci ohlasovania evanjelia v našej farnosti tak, ako to beží v Kežmarku, kde v spolupráci s pánom farárom vydávajú noviny mladí manželia Víznerovi. Na Petrovi Hamrákovi leží tarcha technického spracovania nášho

časopisu. Je to veľmi obetavý človek, čo je potrebné osobitne vyzdvihnuť. Iveta Drabiščáková sa rozhodla po jednorocnej práci prenechať miesto inému. Ja jej ďakujem za jej pôsobenie v našom časopise a vítam v redakcii Moniku Hamráčkovú, ktorá moju ponuku na túto prácu prijala. Verím, že sa

jej bude s ostatnými redaktormi pracovať dobre. Aj Ing. Dzimková a MUDr. Krotká majú dobré predpoklady pre túto prácu a písť stále lepšie a vydarenejšie články. Nakoniec treba povedať, že ide všetko o začiatočníkov, že sa pod mojím vedením začali tejto práci len učiť. A ich doterajšia práca sa ukazuje ako vynikajúca. Môžem povedať, že náš časopis má v redakcii schopných a súcich ľudí. Nehovorím to len ja, ale slová uznania prichádzajú aj z iných redakcií (za všetkých spomeniem len redakciu týždenníka *Hlas - Zrno* z Prešova). To nie je lichoteň, dobré dielo sa musí chváliť samo.

Mohli by ste porovnať úroveň nášho časopisu s časopismi iných farností?

Poznám časopisy katalíckych farností v Dolnom Kubíne, Lendaku, Kežmarku, Poprade a svojho času vychádzal aj v Hábovke na Orave. Neviem, či som však kompetentný na takéto porovnávanie, lebo každý časopis má svoje kladby i záporu. Ale ak už to mám urobiť, zaradil by som náš časopis úrovňou do tej prevej polovice, čiže medzi tie

Dr. Ján Duda v pre neho typickej póze

lepšie. Náš časopis má svoju štruktúru a teda nepublikuje sa v ňom to, čo komu na um prišlo, ale články sa vopred a s určitým zámerom pripravujú. Z obsahového hľadiska by som náš časopis charakterizoval ako náučno-informačný, čiže nielen informuje čitateľov o živote a dianí vo farnosti, ale snaží sa ich aj vzdelávať v duchovnej a náboženskej oblasti. Čo sa týka dizajnu a štýlu spracovania článkov hodne sa inspirujeme od kežmarského časopisu *Cesta*, ktorý je podľa mojej mienky v súčasnosti najlepší v diecéze. Vyslovujem jeho tvorcov úprimné uznanie za ich vynikajúcu prácu.

Má časopis prínos pre farskú komunitu?

Okrem náboženského rozmeru má tento časopis aj rozmer kultúrny. Či už to niekto uznáva alebo nie, časopis je zrkadlom kultúrnej úrovne ľudí žijúcich v Markušovciach, Tepličke a Lieskovanech. Časopis *Pokoj a dobro* posielame do Univerzitnej knižnice v Bratislave, do Knižnice Matice slovenskej v Martine. Nájdete ho aj v Okresnej knižnici v Spišskej Novej Vsi, v archíve Biskupskeho

úradu v Spišskej Kapitule a na tamojšom Teologickom inštitúte. Jednoducho, tento časopis hlása náboženskú i kultúrnu úroveň tunajších ľudí na mnohých miestach Slovenska.

Ako prijala farnosť tento časopis?

To celkom presne nie. Bolo by dobré na túto otázku urobiť prieskum verejnej mienky. Na časopis sme dostali rôzne reakcie našich farníkov, hoci ich nebolo veľa. Boli to nielen reakcie pozitívne, ale našla sa aj jedna negatívna. Myslím si však, že väčšina našich farníkov si časopis rýchlo obľúbila a teší sa na každé nové číslo.

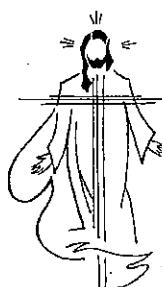
Čo by ste odkázali redaktorom?

Dakujem im za ich prácu. Som im vďačný, že prijali moje pozvanie k tejto činnosti a že pracujú s ochotou a s vedomím, že robia dobrú vec. Chcem ich ubezpečiť po roku zodpovedne odvedenej práce, že to robít vedia, že na to majú! Chcem, aby naši veriaci a všetci naši čitatelia vedeli, že redaktori túto svoju prácu robia zadarmo. Je to ich služba našej farskej komunité. A ešte by som chcel redaktorom zaželať, aby im nikdy nechybal nápad, dobrá myšlienka na skvalitnenie časopisu a aby mali elán a ochotu to robíť. K tomu im vyskúšam aj Božiu pomoc.

Čo by ste zaželali nášmu jubilantovi?

Želám nášmu časopisu to, čoho je nositeľom: pokoj a dobro. Pokoj, aby mohol žiť a oslovovať svojich čitateľov. Dobro, aby sa stal jeho nositeľom a prihášal ho do ľudských príbytkov. A v tomto pokoji a dobre nech sa dožije s Božou pomocou hoci aj sto rokov.

MUDr. Mária Krotká

Tak ako symbol Vianoc sú jasle, betlehem a vianočný stromček, tak ku Veľkej noci neodmysliteľne patrí baránek symbolizujúci obetu, ako aj množstvo iných symbolov a zvykov, ktoré sa tradujú z generácie na generáciu a príjemne dotvárajú veľkonočnú atmosféru. Sú však iba

záležitosťami, ktoré by však v žiadnom prípade nemali zakryť pravý od-kaz veľkonočných sviatkov. Aj keby sa všetky čokoládové vajíčka a figúrky roz-topili a voňavky by stratili svoju čarovnú

vôňu, ešte stále nepominul dôvod na radosť. Pretože veľkonočná radosť sa ukryva niekde inde. Podstatná je radosť "z víťazstva"!

"Toto je deň Krista Pána, radujme sa, aleluja..." Veľkonočná udalosť tvorí podstatu kresťanských sviatkov, počas ktorých sú verejaci sprítomňujú veľkonočné víťazstvo. Ježišovo víťazstvo patrí medzi najväčšie a najradostnejšie udalosti v dejinách spásy. Pán neba a zeme zomiera i vstáva, aby priniesol najvyššiu obetu, a tak zadosťčiniel za hriech prvých ľudí.

Svojím zmŕtvychstaním získal hneď niekoľko víťazstiev. Zvíťazil nad peklom i diabdom, ktorý bol porazený na dreve kríza. Zvíťazil nad smrťou, vedľa vzkriesenie mŕtveho

sa pokladá za najväčší zázrak. Porazil všetkých nepriateľov pravdy, ktorí mu napriek mnohým zázrakom neverili. Vzkriesením rozptýli všetky pochybnosti aj u samotných apoštолов, ktorým sa niekoľkokrát zjavil. Najväčším triumfom bolo víťazstvo nad svetom. Začal svetu vládnuť a svet musel uznať jeho veľkosť. Ježiš tak svojim zmŕtvychstaním získal športovou terminológiu hneď päť zlatých medailí.

Tieto Ježišove víťazstvá by mali priniesť do nášho života pokoj a radosť. Pokoj je darom veľkonočných udalostí. A kde je pokoj, tam musí prísť aj radosť. Kto je šťastný, mal by sa so svojím šťastím aj podeliť. Je to výzva hlavne pre

dnešný svet. Súčasná doba je charakteristická napäťom a stresom. Každý sa ponáhla a nikto nemá na nič čas. A tak v kolotoči každodených povinností človek túži po pokoji a hľadá v rýchlosťi dlania oázu odpočinku. Pokoj a radosť sú hodnoty, po ktorých túži duša každého človeka. A preto znova a znova zaznieva do uší ľudstva Ježišova výzva: "Pokoj vám, nebojte sa... Ja som s vami až do skončenia sveta!" Toto sú slová, ktoré by nás mali neustále napĺňať dôverou aj v časoch, keď svatočná atmosféra pomínie a my sa znova vrátimo k svojím každodeným povinnostiam a trápeniam. Nosme v sebe neustále zvesť o Ježišovom víťazstve. Staňme sa veľkonočným človekom...

Mgr. Ľuboš Šipoš

POKOJ VÁM !

NOVÝ KAPLÁN V MARKUŠOVCIACH

Spišský diecézny biskup vymeroval pre farnosť Markušovce (od 1. apríla a tie je to aprílovy žiar) nového kaplána. Stal sa ním Ing. Mgr. Jaroslav Chovanec, ktorý doposiaľ pôsobil ako kaplán v Kežmarku. Čitateľom Pokoja dobro podávame krátky životný profil nového kaplána.

Narodil sa 27. novembra 1970 v Ružomberku. Tam navštievoval základnú školu a gymnázium. Posledný ročník stredoskolských studíí navštievoval na Gymnáziu s rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov v Banskej Štiavnici (1988-1989). Už v jeseni v roku 1989 nastúpil na študium v Novosibirske v Sovietskom zväze na fakulte Elektrotechnického inštitútu. Po jednom roku sa vrátil a pokračoval v štúdiu na Elektrotechnickej fakulte v Bratislavе, ktorú ukončil v roku 1994 inžinierskym diplomom a potom krátko pracoval v Ústavе teorie riadenia a robotiky Slovenskej akademie vied. Na jesení v roku 1994 nastúpil na teologicke štúdia na Rímskokatolicku bohoslovecku fakultu, Teologickej institútu Spišske Podhradie. Teologicke štúdia ukončil dí-

lomom Magister teológie v roku 1999. Na knaza bol vysvätený 19. júna 1999 a nastúpil za kaplana do Kežmarku, odkiaľ prichádzal do Markušoviec.

Na otázku, čo považuje v práci knaza za dôležité, dal takto odpoved: "Pri pastoračii je dôležité poznáť ľudí, preto sa s nimi treba rozprávať a snažiť sa ich pochopiť. Človek za počítacom urobí vela, ale nespozná život, ktorý bez ňa neho. Týka sa to nás všetkých, aby ľudia jeden o druhom vedeli, aby mali čas na seba, zastavili sa na kus reči, hoci i pred kostolom po sv. omši. Vedieť dobre rozprávať je dar, ale väčší dar je schopnosť mať "usl", počuvať a vypočuť trápenia iných, hoci aj vtedy, keď nevieme poradiť. Niekedy stačí malo, aby svet okolo nás bol trochu veselší a radostnejší, mal niekoho, na koho sa môžeme obrátiť. Boh nás prijme vždy, ale niekedy sa žiada aj trochu tepelneho ľudského slova. K tomu si máme poslužiť navzájom vo farskom spoločenstve".

Redakcia

Listáreň

Vážená redakcia

Dovoľte mi, aby som Vám zablahožela k Vašim prvým narodeninám. Vydávanie farského časopisu je vec nielen náročná, ale aj nanajvýs chvályhodná.

Som Vašou čitateľkou z farnosti Rudňany – filiálky Matejovce nad Hornádom.

Aj k nám sa Vás občasník nie občas, ale vždy, ak vyjde nové číslo, dostane a je oň veľký záujem.

Chcem Vám povedať len toľko – robíte to dobre a len tak ďalej. Nech Pán Boh požehná Vašu redaktorskú prácu i prácu Vás duchovného otca.

Katarína Kokoruďová

Som jeden z veriacich

laikov markušovskej farnosti a chcel by som touto cestou podakovať vdp. Dr. J. Dudovi ako farárovi a zakladateľovi časopisu *Pokoj a dobro*. Som Vám a aj ostatným Vašim spolupracovníkom veľmi povďačný. Pozorne som si prečítať doteraz každé vydanie časopisu a som veľmi rád, že máme konečne po dlhých rokoch aj my náš farský časopis. Zároveň by som Vám chcel navrhnuť, či by nebolo správne sa viac venovať aj „obyčajným“ laikom. Doteraz sa najviac priestoru dáva

Milí čitatelia a prispievatelia,
pred rokom ste dostali do Vašich poštových schránok prvé číslo nášho farského časopisu. Dnes čitate jeho 7 číslo. Hoci to možno nie je tak veľa, ale za týmito číslami sa skrýva množstvo hodín strávených za počítačom, časté telefónaty, návštevy ľudí, knižníc, pamiatok, dlhé diskusie. No podstatné je to, že všetci to robili, robia a chcú robiť s nadšením, chuťou a hlavne s láskou.

V tomto čísle vyberáme z Vašich listov, v ktorých vyjadrujete svoj názor na prácu redakčnej rady. Ďakujeme za povzbudivé slová a tešia nás i Vaše návrhy, nápady a nové podnety, ako i konštruktívna kritika. Sme jedna veľká farská rodina, a preto je dobré, ak si môžeme navzájom poradiť, aby výsledok našej práce a Vašej spolupráce slúžil k spoločnému dobru a k šíreniu Božieho slova.

redakcia

veriacej inteligencii. Podľa môjho názoru priestor by si zaslúžili napr. aj chorí a telesne postihnutí z našej farnosti a to najmä teraz, v období pôstu. Možnože by sme sa aj my zdraví poučili, ako treba s pokorou znášať kríže nášho života. Ďalej by sa malo venovať viacej priestoru rodinám s väčším počtom detí, hlavne ich rodičom. Nakoniec si myslím, že celkom ste zabudli na veriacich, ktorí majú 70 a viac rokov.

Keď budú takto všetci postupne oslovení, bude náš časopis, podľa mňa, ešte viac spĺňať svoje poslanie. Prajeme Vám veľa inšpirácie a dobrých nápadov.

A.K., Teplička

Vážená redakcia,

chcem sa Vám podakovať za Vašu prácu. Bol to naozaj dobrý nápad, aby tento časopis vychádzal v našej farnosti. Je výborný po obsahovej stránke a aj po stránke grafickej.

A hlavne, že tam nechýba detský kútik.

Prajeme Vám pevné zdravie a mnoho tvorivých nápadov, aby sme mohli tento časopis čítať ešte dlhé roky.

Terka Straková

Druhú májovú nedelu si pripomíname Deň matiek. Paní Terka Straková nám okrem predchádzajúcich zastala aj tieto milé slová, z ktorých vyberáme:

V prvom rade máme vzdať úctu Panne Márii, ktorá je matkou všetkých nás. Panna Mária je aj Kráľovnou mája. Kto si úprimne váži Pannu Máriu, váži si aj svoju matku, a to nie len slovami, ale aj skutkami. Kiežby si každý z nás mohol povedať, že tá moja mamička je najlepšia na svete a že je pre mňa nevyčerpateľnou studnicou lásky, dobroty, múdrosti a pochopenia. Správajme sa teda k svojim matkám tak, aby sme, ak im raz navždy zhasne zrak a srdce prestane byť, nemuseli si robiť žiadne výčitky svedomia, ale aby nás v srdci hrial dobrý pocit, že sme sa snažili vrátiť všetko svojej matke, čo sme od nej dostali.

Chceli by sme sa veľmi pekne podakovať všetkým, ktorí svojimi finančnými prostriedkami podporujete šírenie tohto katolického občasníka. Hovorí sa, že kto je štedry, má dobré srdce. Sme radi, že v našej farnosti, ale i mimo nej, je dosť ľudí s dobrým srdcom.

redakcia

Muškát

ZÁHRADNICTVO

Ponukame: viac odrod a farieb previsnutých muškátov, obyčajne muškáty, balkónové novinky, široký sortiment letničiek za bezkonkurenčné ceny! Ďalej ponúkame sadovnícky materiál, veľké stromy, okrasné kríky, ihličnaný, skalníky.

Služby: záhradná architektúra, počítačová projekcia záhrad, základanie okrasných trávnikov, kvetinových záhonov, aranžovanie okien, balkónov, voda v záhradke (jazierka, vodopády, fontánky), osvetlenie záhrad, údržba trávnikov a zelené, automatické zavlažovanie.

KUPÓN
NA ZĽAVU
10%

Ján Živčák
Lieskovany 7
053 21 Markušovce
Tel./Fax: 0965/28653
0905 320403

Zároveň si Vás dovolujeme pozvať na 4. predajnú výstavu

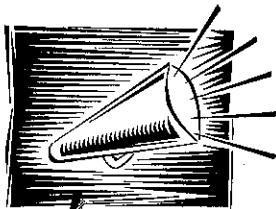
JAR V ZÁHRADE

v dňoch

8.5. – 20.5.2000

od 8.00 hod. do 18.00 hod.

Uvidíte ojedineľné ukázkové výsadby na Slovensku!

FARSKÝ KLEBETNÍK

INFORMÁCIE

- Kresťanský týždenník *Zrno* v tohtoročnom 13. čísle priniesol trojstranovú reportáž o farnosti Markušovce pod názvom *Opierajú sa aj o chlapov*. Napísal ju redaktor Ľubomír Lehotský a netají sa svojím obdivom k historickým pamiatkam Markušovca, ale aj nad životom a duchovnými aktivitami tunajších veriacich.
- Pan kapln Mgr. Luboš Šipoš dostal povolávací rozkaz na základnu vojenskú službu a 4.4. narukoval do Martina.
- Markušovský rodák knieža Vladimír Fajkus od 1.4. dostal nové pôsobisko. Stal sa farárom vo Vellej Commici.

AKTIVITY MIMO FARNOSTI

- ✓ Vo štvrtok 9.3. pán farár Dr. Ján Duda ako podpredseda Slovenskej spoločnosti kánonického práva spolu s Mons. Dr. Františkom Dlugošom služobne navštívili Krakov. Najprv mali pracovné stretnutie s rektorm Pápežskej katolíckej akadémie v Krakove biskupom Tadeuszom Pieronekom a potom ich na krátkej audiencii prijal aj krakovský arcibiskup kardinál Franciszek Macharski.
- ✓ V nedeľu 12.3. prednášal pán farár o procese blahorečenia božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka. Najprv prednášal o 15,00 hodine vo svojom rodisku vo Vellej Lesnej a potom o 16,30 hodine v susednej farnosti v Haligovciach. Po prednáške navštívil aj svoj rodný dom, kde žijú jeho rodičia, otec Štefan (83 rokov) a mama Margita (78 rokov).
- ✓ V pondelok 13.3. sa popoludní o 14,00 hod. začalo v aule Biskupskeho úradu v Spišskej Kapitule pracovné zasadanie tých, čo pracujú v procese blahorečenia božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka. Zasadanie viedol Ján Duda ako postulátor. Zúčastnil sa ho aj spišský biskup František Tondra.
- ✓ Vo štvrtok 30.3. sa konali v Sp. Novej Vsi na fare kňazské rekolekcie, ktorých sa zúčastnili aj pán farár Duda a pán kapln Šipoš. Rekolekcie viedol spišskonovoveský dekan ThLc. Anton Mišek.

DUCHOVNÉ AKTIVITY

□ V rámci pôstneho obdobia a prípravy na veľkonočné sviatky sa uskutočnila v sobotu na slávnosť Zvestovania Pána (25.3) duchovná obnova v Markušovciach. Exercitátorom bol ThDr. Alojz Frankovský, profesor vierouky na Teologickom inštitúte v Spišskom Podhradí a farár v Poľanovciach. Obnova začala sv. omšou o 8,00 hodine a po troch prednáškach bola ukončená krátkou eucharistickou adoráciou a požehnaním o 11,00 hodine. "Myslel som - povedal profesor Frankovský, keď vyslovil svoje dojmy pred domácim pánom farárom - že po sv. omši väčšina vstane a odíde. Nešlo sa tak. Ostali a pozorne počúvali celý čas. Mal som z toho naozaj dobrý pocit."

- Duchovná obnova sa uskutočnila aj vo filiálke Teplička. Konala sa v sobotu 8.apríla s podobným programom ako v Markušovciach. O ôsmej hodine bola sv. omša a po troch prednáškach bola obnova ukončená krátkou eucharistickou adoráciou a požehnaním. Tenoraz bol exercitátorom vdp. Milan Holík, správca farnosti Spišské Vlachy.
- V nedeľu 2.4. o 14,00 hodine pod vedením Mgr. Marty Králikovej sa v Markušovciach uskutočnila pobožnosť Krížovej cesty za účastí detí. Aj deti prejavili ochotu podieľať sa na pôstnej príprave rozjímaním o umučení Pána.

ThDr. Frankovský počas prednášky

Výstava ručných prác

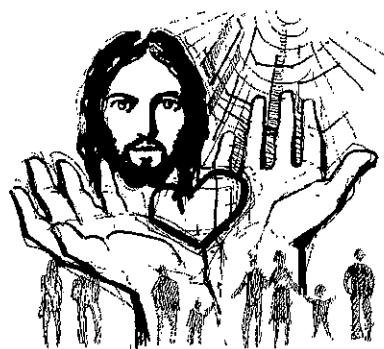
Ružencové spoločenstvo v Markušovciach usporiadalo v spoločenskej miestnosti na fare výstavu výsmeiek a ručných prác. Otvorenie výstavy sa konalo v sobotu 25.3. o 11,15 hodine a zúčastnilo sa ho približne 70 ľudí. Slávnostný príhovor predniesla matka Ružencového spoločenstva paní Ondasová. Pan farár Duda vo svojom krátkom príhovore vyslovil úžas nad krásou ľudovej tvorivosti v Markušovciach, lebo je to výraz veľkosti ich ľudskeho a kresťanského ducha. Výstava trvala do nedeľu 26.3., kedy bola o 18,00 hodine ukončená. O usporiadanie výstavy sa zaslúžili Marta Kamenická, Irena Ondasová a iné členky ružencového spoločenstva.

Úsmevy na tvároch vyjadrujú spokojnosť s exponátmi

Raz v lete išiel kráľ Pavol so svojimi miništrantmi na výlet na Zemplínsku Šíravu. Medzi kúpacími sa nastal zrazu rozruch. Ľudia kričali: "Akýsi chlapec sa topí!" Kráľ Pavol nerozmýšľal. Skočil do vody a rýchlo plával chlapcovi na pomoc. So

On sám to urobil na Veľký piatok. Urobil to pre nás všetkých, aby nás vykúpil. Ale dobre vieme, že Ježiš vôbec nemusel tak veľmi trpieť. Jedna Ježišova modlitba k Otcovi nás mohla spasieť a on by nemusel prezívať muky. A predsa Ježiš chcel, aby

Ježiš trpel, aby nás vykúpil!!

šťastím ho vytiahol. Zachránený chlapec žil. Jeho záchranca však na brehu od vyčerpania zomrel.

Pán Ježiš povedal: "Nikto nemôže väčším milovať, ako keď svoj život položí za svojich priateľov."

ho bili, aby jeho srdce trpelo, aby jeho krv vytiekla do poslednej kvapky. Ježiš sa chcel za nás obetovať, chcel urobiť všetko, pretože nás miloval. Miloval nás až na smrť, až na smrť na kríži.

Dešifrovačka

Pomocou abecedy, ktorá vysvetluje tieto znaky, skúste prečítať venu, ktorú by sme si mali aj my povedať.

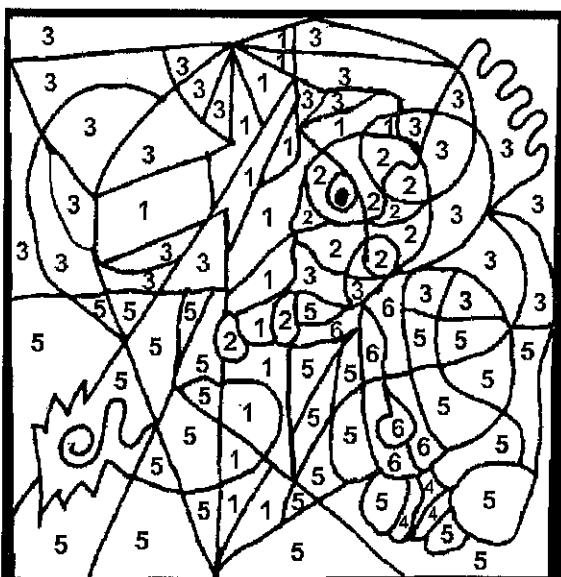
≡ℳℳ,○ Ⓜer er Ⓜ ■ℳℳ,♦□ ♦□□ er &□□☒ !

a =	≡ℳ	g =	○	m =	○	s =	•	y =	☒
b =	○	h =	■	n =	■	t =	◆	z =	■■
c =	■■	i =	✗	o =	□	u =	◆	ch =	■
d =	■	j =	er	p =	□	v =	❖	t =	□
e =	■■	k =	&	q =	□	w =	•	i =	✉
f =	✗	l =	•	r =	□	x =	☒	z =	□

Maľovaný obrázok

Vymaľujte jednotlivé polička takými farbami, aké majú čísla.

1 hnedá   3 modrá   5 žltá
2 ružová   4 čierna   6 zelená

Čas merania lásky (modlitba)

Pane, Ty ma učíš,
že najväčším prikázaním a zároveň najväčšou tvorivou silou
vo svete je láska.

A ja tak často
mám ruky nečinne
založené alebo pridi-
ho väznené v mojich
vreckách. Pomôž mi
oslobodiť ich z tohto
väzenia, aby aj mo-
jím pričinením bolo
vo svete viac lásky.

1. Ako sa volá miesto, na ktorom bol ukrižovaný Ježiš?
2. Kto prežil potopu sveta?
3. Aké je krstné meno nášho pána farára?
4. Ktorá je tretia Božská čnosť?
5. Ktoru sviatost prejíname ako prvú?
6. Kolko mal Ježiš učenikov?
7. Aké zvieratá vozili v Ježišových časoch ľudí?
8. Z Ježišovho boku tiekla ??? a voda.
9. Mariánska ...?
10. Ako sa volal Šavol po svojom obratiení?
11. Kto je patronom markušovského kostola?
12. Ako je posledné slovo modlitby Otče náš? (nie je to amen)

Stránku pripravila Zuzana Grečková